

ผลของ FTA กับการค้าการลงทุนในอุตสาหกรรมพื้นฐานระหว่าง ไทย-นิวซีแลนด์ อาเซียน-จีน ไทย-จีน และ ไทย-อินเดีย

การจัดทำเขตการค้าเสรี (FTA: Free Trade Area) ของไทยในปัจจุบันกับ 8 ประเทศ ได้แก่ จีน บาหลีเรน อินเดีย ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ ญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา เปรู และอีก 2 กลุ่มประเทศ คือ กลุ่มอนุทวีป BIMST- EC (Bay of Bengal Initiative for Multi-Sectoral Technical and Economic Cooperation) ประกอบด้วย บังคลาเทศ อินเดีย พม่า ศรีลังกา ไทย ภูฏาน และเนปาล และสมาคมการค้าเสรียุโรปหรือเอฟตา (European Free Trade Association : EFTA) ประกอบด้วย ไอซ์แลนด์ สวิตเซอร์แลนด์ นอร์เวย์ และลิกเตนสไตน์

ความตกลงที่เสร็จสิ้นโดยเริ่มใช้ไปแล้วตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2548 คือ FTA กับ ประเทศออสเตรเลีย (TAFTA: Thailand-Australia Free Trade Agreement)

ทั้งนี้ บางประเทศแม้การเจรจายังไม่เสร็จสิ้นแต่ได้มีการตกลงปรับลดอัตราภาษีนำเข้าสินค้าเร่งลดภาษี (EHP: Early Harvest Programme) บางส่วนเป็นร้อยละ 0 ไปแล้ว ได้แก่

1. FTA ไทย-จีน ภายใต้กรอบความตกลงอาเซียน-จีนเป็นสินค้ากลุ่มผักและผลไม้ ทุกรายการตามพิกัดสินค้า 07-08 ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2546
2. FTA ระหว่างอาเซียน-จีน เป็นกลุ่มสินค้าเกษตรภายใต้พิกัด 01-08 ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2547
3. FTA ไทย-อินเดีย จำนวนเบื้องต้น 82 รายการ ตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2547 เริ่มลดไปจนถึงวันที่ 1 กันยายน 2549 จะเหลือเป็นศูนย์ ในจำนวนนี้เป็นสินค้า กลุ่มแร่และโลหะซึ่งได้มีการปรับลดอัตราภาษีด้วย คือ สินค้าเหล็กและ อะลูมิเนียม 8 รายการ อัญมณีและเครื่องประดับ 4 รายการ

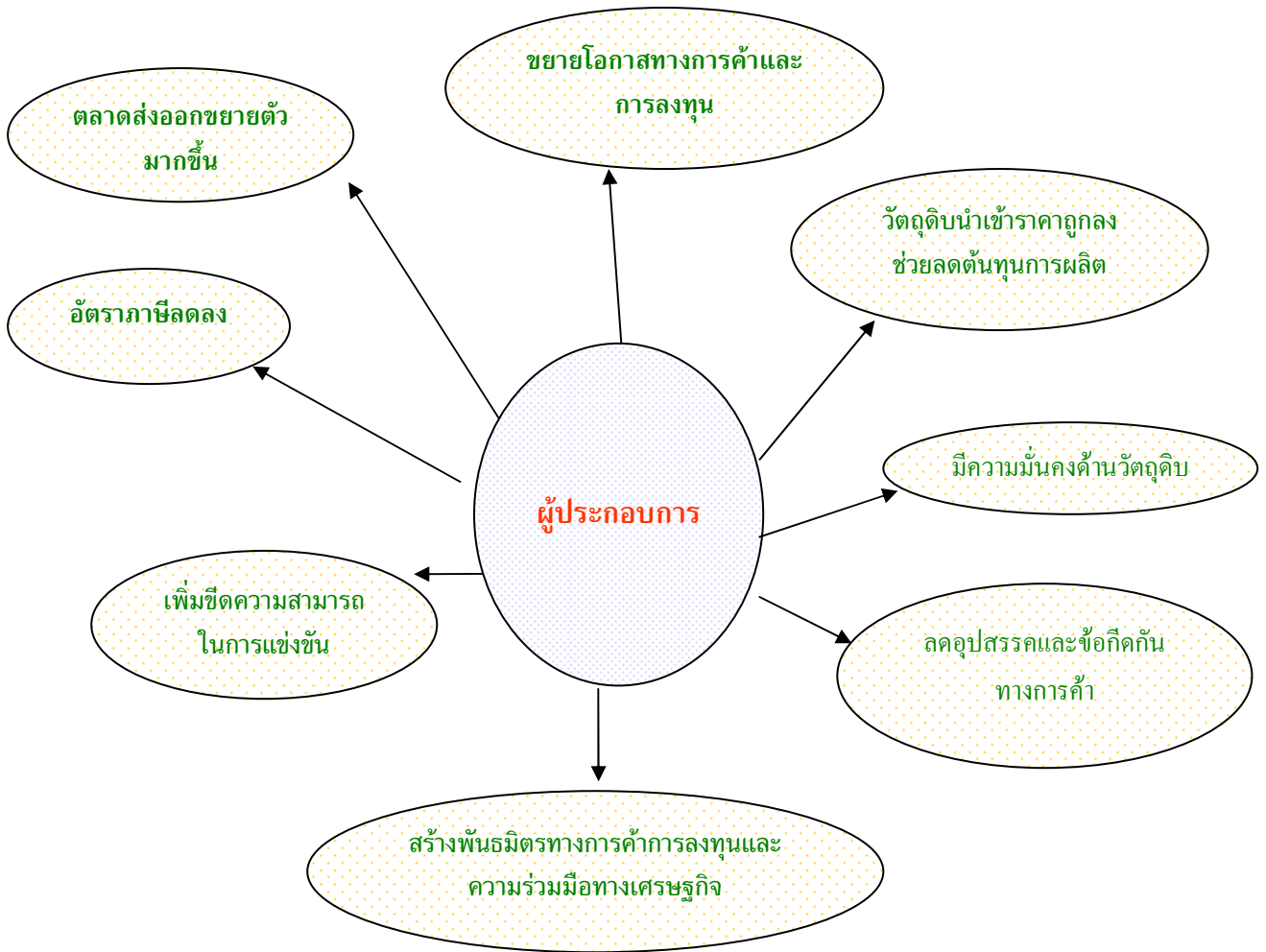
ผลของ FTA

ผลโดยรวมต่อ ผู้ประกอบการ ผู้บริโภค ผู้นำเข้า และผู้ส่งออก เป็นผู้ได้รับประโยชน์ จาก FTA ตามลำดับ ดังเช่น

- วัตถุดิบนำเข้าราคาถูกลงต้นทุนการผลิตเพิ่มขึ้นขีดความสามารถในการแข่งขัน
- สินค้ามีความหลากหลายให้เลือกและราคาถูกลง
- มีช่องทางขยายตลาดส่งออกมากขึ้น
- มีแหล่งนำเข้าวัตถุดิบราคาถูกลง

อย่างไรก็ตาม ทั้งภาครัฐและเอกชนต้องมีการปรับตัวเพื่อรองรับ FTA เช่น ส่งเสริม การวิจัยและพัฒนาเพื่อให้มีการนำเทคโนโลยีใหม่ๆมาใช้ พัฒนารูปแบบและคุณภาพสินค้าให้ได้ มาตรฐาน จัดการและปรับปรุงการผลิตให้มีประสิทธิภาพ เป็นต้น เนื่องจากแนวโน้มสถานการณ์ การค้ามีภาวะการแข่งขันและการกีดกันที่ทวีความรุนแรงอย่างรวดเร็วขึ้นทุกขณะและไม่สิ้นสุด

อุตสาหกรรมแร่และอุตสาหกรรมพื้นฐานกับผลของ FTA

1. ผลของ FTA ไทย-นิวซีแลนด์

FTA ไทย-นิวซีแลนด์ ตามความตกลงการค้าเสรีไทย-นิวซีแลนด์ (CEP: Thailand-New Zealand Closer Economic Partnership) เริ่มมีผลใช้บังคับในวันที่ 1 กรกฎาคม 2548

การค้าระหว่างไทย-นิวซีแลนด์ ในปี 2547 จากมูลค่าการค้ารวมประมาณ 22,840 ล้านบาท (568 ล้านเหรียญสหรัฐฯ) ไทยเป็นฝ่ายได้เปรียบดุลการค้ามียอดเกินดุล 3,674 ล้านบาท (92.4 ล้านเหรียญสหรัฐฯ) ทั้งนี้ การค้าสินค้าในกลุ่มอุตสาหกรรมพื้นฐานของไทย การส่งออก ได้แก่ เหล็กและเหล็กกล้า เม็ดพลาสติก แก้วกระจก และเครื่องประดับ ส่วนสินค้านำเข้าสำคัญได้แก่ สินแร่อื่น ๆ และเศษโลหะ ดังนั้น พิจารณาตามรายการการค้าดังกล่าวไทยจะได้รับประโยชน์จาก FTA หลายประการ (ดังรูป) โดยเฉพาะการลดอัตราภาษีภายใต้ FTA ซึ่งนิวซีแลนด์ลดเป็นร้อยละ 0 ทันที เมื่อความตกลงมีผลบังคับใช้ (ตารางที่ 1.) ได้แก่ เม็ดพลาสติก เครื่องแก้ว เซรามิก อัญมณีและเครื่องประดับ มีส่วนช่วยให้ตลาดส่งออกของไทยสามารถขยายตัวเพิ่มขึ้นได้ สำหรับภาษีของผลิตภัณฑ์เหล็กจะทยอยลดลงเหลือเป็นร้อยละ 0 ภายในปี 2553

ตารางที่ 1. รายการลดภาษีนำเข้าของนิวซีแลนด์ภายใต้ FTA และมูลค่านำเข้าจากไทย

ปี 2547	อัตราภาษี (1 มิ.ย.47)	อัตราภาษี (1 ก.ค.48)	อัตราภาษี (1 ม.ค.51)	มูลค่า (ล้านบาทสหรัฐฯ)
ผลิตภัณฑ์ทำด้วยเหล็ก	7%	5.5%	5%	11.2
เหล็กรูปพรรณต่างๆ	5-6.5%	5-6.5%	5%	9.9
เม็ดพลาสติก	5-7%	0%	0%	17.9
แก้วกระจกและเครื่องแก้ว	5-7%	0%	0%	6.9
เครื่องประดับทำด้วยโลหะมีค่า	7%	0%	0%	2.9
เครื่องประดับทำด้วยเงิน	7%	5.5%	0%	2.3
ผลิตภัณฑ์เซรามิก	5-7%	0%	0%	1.9
เครื่องประดับเทียม	7%	0-5.5%	0%	1.3

เห็นได้ว่าเหล็กเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีมูลค่าการส่งออกสูงประมาณเกือบพันล้านบาท (21 ล้านบาทสหรัฐฯ) รองลงไปเป็นสินค้าเม็ดพลาสติก ในภาวะที่ค่าเงินบาทยังอ่อนที่ระดับ 39-42 บาทต่อเหรียญสหรัฐฯ การบริหารและจัดการอย่างมีประสิทธิภาพเป็นเรื่องที่ผู้ประกอบการต้องให้ความสำคัญมากยิ่งขึ้นเพื่อเร่งทำตลาดส่งออกให้ได้รับส่วนแบ่งตลาดในนิวซีแลนด์สูงขึ้น ซึ่งทางภาครัฐเองเล็งเห็นความสำคัญของอุตสาหกรรมเหล็ก จึงพร้อมให้การสนับสนุน กล่าวคือ ได้อนุมัติการส่งเสริมการลงทุนโครงการผลิตเหล็กขั้นต้นให้เกิดขึ้น เพื่อผู้ประกอบการในประเทศจะได้มีโอกาสใช้วัตถุดิบที่มีคุณภาพ ซึ่งตลอดมาต้องพึ่งพาจากต่างประเทศเฉลี่ยปีละกว่า 5 ล้านตัน เป็นมูลค่าสูงระดับแสนล้านบาท อันเป็นเหตุทำให้สูญเสียเงินตราต่างประเทศไปจำนวนมาก

ผลของ FTA จากการนำเข้าสินค้าอุตสาหกรรมพื้นฐานจากนิวซีแลนด์มีเพียงสินค้ากลุ่มสินแร่และเศษโลหะ เนื่องจากในประเทศไม่มีการผลิต คือ การนำเข้าอะลูมิเนียมแต่จะเป็นประโยชน์ต่อผู้นำเข้าเมื่ออัตราภาษีลดลงเพราะจะได้สินค้าที่มีราคานำเข้าลดลง (ตารางที่ 2.)

ตารางที่ 2. รายการลดภาษีนำเข้าของไทยภายใต้ FTA และมูลค่านำเข้าจากนิวซีแลนด์

ปี 2547	อัตราภาษี (1 มิ.ย.47)	อัตราภาษี (1 ม.ค. 48)	อัตราภาษี (1 ม.ค.51)	มูลค่า (ล้านบาทสหรัฐฯ)
เศษอะลูมิเนียม	1%	0%	0%	2.6
ฟอยล์อะลูมิเนียม	7.5%	5%	0%	1.9

2. ผลของ FTA อาเซียน-จีน

ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2547 ถึงวันที่ 1 มกราคม 2549 FTA ระหว่างอาเซียน-จีน ตกลงปรับลดอัตราภาษีนำเข้าสินค้าเร่งลดภาษี (EHP: Early Harvest Programme) โดยลดเหลือ อัตราร้อยละ 0 ภายใน 3 ปี ซึ่งเป็นสินค้าเกษตรภายใต้พิกัดตอนที่ 01-08 และ สินค้าเฉพาะบาง รายการ (ถ่านหินแอนทราไซต์และถ่านหินโค้ก) ส่วนสินค้าปกติทั่วไปจะเริ่มลดภาษีตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2548 โดยสมาชิกอาเซียนเดิม 6 ประเทศ (ไทย มาเลเซีย อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ บรูไน สิงคโปร์) และจีนจะลดลงเหลือร้อยละ 0 ให้แล้วเสร็จอย่างสมบูรณ์ภายในวันที่ 1 มกราคม 2553 (ตารางที่ 3.) และสมาชิกใหม่ 4 ประเทศ (พม่า กัมพูชา ลาว เวียดนาม) ยึดหยุ่นให้แล้วเสร็จภายใน วันที่ 1 มกราคม 2558 แต่กลุ่มสินค้าอ่อนไหวกำหนดให้แล้วเสร็จในปี 2561

ตารางที่ 3. รูปแบบและระยะเวลาการลดภาษีสินค้าปกติ

อัตราภาษีทั่วไป = x ณ วันที่ 1 ก.ค. 46	อัตราภาษีภายใต้ FTA ระหว่างอาเซียน-จีน (%)			
	2548 *	2550	2552	2553
$x \leq 20\%$	20	12	5	0
$15\% \leq x < 20\%$	15	8	5	0
$10\% \leq x < 15\%$	10	8	0	0
$5\% \leq x < 10\%$	5	5	0	0
$x \leq 3\%$	คงอัตราภาษี		0	0

* เริ่มลดวันที่ 20 กรกฎาคม 2548 (ประมาณ 5,000 รายการ)

รูปแบบและระยะเวลาการลดภาษีสินค้าอ่อนไหวและอ่อนไหวสูง

สินค้าอ่อนไหว	เพดานอัตราภาษีภายใต้อาเซียน-จีน (%)
ปี 2555	20
ปี 2561	0-5
สินค้าอ่อนไหวสูง	
ปี 2555	50

ผลของ FTA ต่อสินค้าอุตสาหกรรมพื้นฐานที่ไทยจะได้รับประโยชน์ในเชิงเปรียบเทียบและมีโอกาสสูง ได้แก่ พลาสติกและผลิตภัณฑ์ เคมีภัณฑ์ อัญมณีและเครื่องประดับ ปูน และหลังคาขีปซัม อะลูมิเนียมและผลิตภัณฑ์เหล็กบางรายการ โดยเฉพาะพลาสติกและเคมีภัณฑ์ ความเป็นไปได้ที่จะรुकตลาดจีนมีมากกว่ากลุ่มอื่น ๆ

สถานภาพการค้าระหว่างอาเซียน-จีน อาเซียนจะเป็นฝ่ายได้เปรียบดุลการค้ากับจีน เฉพาะในส่วนของไทยมีสินค้าอ่อนไหวจำนวน 342 รายการ ในจำนวนนี้เป็นสินค้าอ่อนไหวสูงจำนวน

100 รายการ โดยสินค้าอ่อนไหวที่มีจำนวนรายการมากที่สุดเป็นสินค้าในกลุ่มเหล็กซึ่งแม้ไทยจะมีการส่งสินค้าเหล็กไปจำหน่ายยังจีนบ้างแต่ได้เปรียบอยู่น้อยเพียง 2 รายการ ส่วนรายการที่จีนจัดเป็นสินค้าอ่อนไหวของจีนและมีจำนวนรายการมากที่สุดจะเป็นสินค้าในกลุ่มไม้และกระดาษ

ในปี 2547 การค้าระหว่างไทย-อาเซียน มีมูลค่ารวมประมาณ 1.5 ล้านล้านบาท โดยฝ่ายไทยเกินดุลการค้าประมาณ 215,000 ล้านบาท การส่งออกของไทยไปจำหน่ายยังกลุ่มอาเซียน 10 อันดับแรก มีรายการสินค้าอุตสาหกรรมพื้นฐานจัดเป็นลำดับที่ 5-7 ได้แก่ สินค้าเคมีภัณฑ์ (41,000 ล้านบาท) เหล็ก (31,000 ล้านบาท) และ เม็ดพลาสติก (28,000 ล้านบาท) มูลค่ารวม 100,000 ล้านบาท ขยายตัวเพิ่มขึ้นจากปี 2546 ร้อยละ 38, 31 และ 36 ตามลำดับ

เรื่องที่น่ากังวลเมื่อเปิดเขตการค้าเสรีอาเซียน-จีน ผลกระทบซึ่งไทยจะต้องเผชิญและปรับตัว คือ การรักษาตลาดทั้งในประเทศในกลุ่มอาเซียนไว้ให้ได้เพราะจีนจะเป็นประเทศคู่แข่งสำคัญที่มีความท้าทายสูงมาก จีนมีความคาดหวังการใช้วัตถุดิบจากอาเซียนมาก พร้อมทั้งจะเข้ามาลงทุนและให้อาเซียนเป็นเส้นทางผ่านสู่ยุโรปและอเมริกา อาทิ จีนเข้าไปพัฒนาที่ดินในลาวทำสัญญาระยะยาวถึง 30 ปี การสร้างทางรถไฟ สร้างถนน ดังนั้น การรุกตลาดจีนหลังการลดภาษีช่องทางกระจายสินค้าอาจลำบากยังมีอุปสรรคในรายละเอียดพื้นที่กว้างใหญ่ทั้งในเรื่องการตรวจสอบคุณภาพสินค้าที่ล่าช้าขั้นตอนในแต่ละมณฑลไม่เท่ากันซึ่งแตกต่างจากรัฐบาลกลาง การขาดแคลนตู้คอนเทนเนอร์ ปัญหาการขนส่งย่อมทำให้มีต้นทุนสูง อีกทั้ง สินค้าจีนมีราคาถูก ค่าแรงงานถูก เพราะภาครัฐของจีนให้การอุดหนุนมากหรือถือหุ้นสูงอยู่แล้ว

ภาครัฐของไทยจึงควรช่วยผลักดันประชาสัมพันธ์ทั้งในด้านโฆษณาสินค้าให้เป็นที่รู้จักมากขึ้นและการร่วมลงทุนในประเทศจีนโดยเฉพาะเรื่องลอจิสติก การศึกษา และการท่องเที่ยว จีนรุ่นใหม่เป็นตลาดที่น่าสนใจเพราะมักนิยมบริโภคสินค้าราคาแพง เช่น อัญมณีและเครื่องประดับ

3. ผลของ FTA ไทย-จีน

ไทยและจีนได้ตกลงเร่งลดภาษีสินค้าผักและผลไม้ทุกรายการ (พิกัดศุลกากรตอนที่ 07-08 จำนวน 116 รายการ) ภายใต้กรอบ FTA อาเซียน-จีน ระหว่างไทย-จีน เหลืออัตราภาษี 0% ทันทีภายในวันที่ 1 ตุลาคม 2546 โดยมีกว่าด้วยแหล่งกำเนิดสินค้า กำหนดว่าให้สินค้าต้องผ่านกระบวนการผลิต โดยใช้วัตถุดิบในประเทศทั้งหมด (Wholly Obtained)

สภาวะการค้าระหว่างไทย-จีน

มูลค่าการค้าระหว่างไทย-จีนปี 2547 ประมาณ 620,000 ล้านบาท โดยไทยเป็นฝ่ายขาดดุลประมาณ 43,800 ล้านบาท ขาดดุลเพิ่มขึ้นจากปี 2546 เกือบสองเท่าตัว

สินค้านำเข้าจากจีนปี 2547 มีมูลค่ารวมประมาณ 330,000 ล้านบาท มากกว่าปี 2546 ร้อยละ 31 โดยสินค้ากลุ่มอุตสาหกรรมพื้นฐานจัดเป็นสินค้านำเข้าสำคัญใน 15 อันดับแรกมีมูลค่าจำนวนประมาณ 77,000 ล้านบาท กล่าวคือ เหล็กและเหล็กกล้า (26,423 ล้านบาท) เคมีภัณฑ์ (23,281 ล้านบาท) ผลิตภัณฑ์โลหะ (11,583 ล้านบาท) เพชรพลอย อัญมณี เงินแท่ง และทองคำ (8,108 ล้านบาท) เศษโลหะและสินแร่อื่น ๆ (7,842 ล้านบาท)

สินค้าส่งออกไปจีนปี 2547 มีมูลค่ารวมประมาณ 286,000 ล้านบาท มากกว่าปี 2546 ร้อยละ 21 ทั้งนี้ มีเพียงสินค้าเม็ดพลาสติกและกลุ่มเคมีภัณฑ์ เป็นสินค้าส่งออกลำดับที่ 3 และ 4 ใน 10 อันดับแรก ด้วยมูลค่าส่งออกประมาณ 22,760 ล้านบาท และ 14,558 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 42 และ 12 จากช่วงเดียวกันปี 2546 ตามลำดับ

ดังนั้น การจัดตั้งเขตการค้าเสรีกับจีนผลในภาพรวมที่คาดว่าไทยจะได้รับ กล่าวคือ ใน การส่งออกจะช่วยเพิ่มโอกาสขยายตลาดเข้าสู่จีนได้มากขึ้น อาทิ เหล็กโครงสร้างรูปพรรณรูปตัวเอช เป็นผลิตภัณฑ์ซึ่งจีนกำหนดอัตราภาษีนำเข้าไว้ที่ร้อยละ 6 ตามกรอบความตกลงอัตราจะลดลงเหลือ ร้อยละ 5 ตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2548 และวันที่ 1 มกราคม 2552 (ตารางที่ 5.) จะลดลงเหลือ ร้อยละ 0 ส่วนในการนำเข้าไทยจะได้บริโภคสินค้าวัตถุดิบ เครื่องจักร และสินค้าทุนอื่นๆ ราคาถูกลง ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตลดลงและเพิ่มความสามารถในการแข่งขันในตลาดโลกมากขึ้น

สภาวะการลงทุนระหว่างไทย-จีน ปี 2546 ไทยเข้าไปลงทุนในจีนรวม 3,264 โครงการ มูลค่าการลงทุนประมาณ 237,000 ล้านบาท (ประมาณ 6 พันล้านเหรียญสหรัฐฯ) ขณะที่ การลงทุนของฝ่ายจีนในไทยมี 235 โครงการ มูลค่าการลงทุนประมาณ 10,500 ล้านบาท (ประมาณ 263 ล้านเหรียญสหรัฐฯ) ในอุตสาหกรรมเคมีภัณฑ์ กระดาษ พลาสติก โลหะพื้นฐาน และประกอบ กิจการก่อสร้าง การค้า ธนาคารการท่องเที่ยว การแปรรูปโลหะ อสังหาริมทรัพย์ สายการบิน เครื่องจักร ร้านอาหาร และชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์

โดยในปี 2547 มูลค่าลงทุนจากจีนคิดเป็นสัดส่วนที่ต่ำคือเพียงร้อยละ 1.4 ของการ ลงทุนรวมจากต่างประเทศทุกประเทศในไทย ซึ่งมีมูลค่าการลงทุนจากต่างประเทศทั้งสิ้นโดยได้รับ อนุมัติจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนรวมประมาณ 3.2 แสนล้านบาท ประเทศที่เข้ามา ลงทุนในไทยสูงสุดลำดับแรก ได้แก่ ประเทศญี่ปุ่นคิดเป็นสัดส่วนสูงถึงร้อยละ 40 อันดับรองลงไปเป็น ประเทศสหรัฐอเมริกาสัดส่วนร้อยละ 10

ตารางที่ 5. รายการลดภาษีนำเข้าสินค้าอุตสาหกรรมพื้นฐานของจีนภายใต้ FTA

ปี 2548	อัตราภาษี (1 ก.ค.46)	อัตราภาษี (1 ก.ค.48)	อัตราภาษี (1 ม.ค.50)	อัตราภาษี (1 ม.ค.52)	อัตราภาษี (1 ม.ค.53)
เหล็กรูปพรรณตัวเอช	6%	5%	5%	0%	0%
เม็ดพลาสติก	8.4-12.9%	10%	8%	5%	0%
ผลิตภัณฑ์พลาสติก	6.5-12.7%	10%	8%	5%	0%
เคมีภัณฑ์	2-11.8%	2-5% 10%	5% 8%	0% 5%	0%
ทับทิม แชนปไฟร์ มรกต	8%	5%	5%	0%	0%

อย่างไรก็ตาม การค้ากับประเทศจีนแม้จะเป็นตลาดขนาดใหญ่การเจาะตลาดให้ แข่งขันได้เพื่อลดอุปสรรคในทางปฏิบัติภาครัฐต้องช่วยสนับสนุนและต้องรู้ว่าสินค้าใดจะแข่งขันได้

สำหรับในเรื่องการกำหนดมาตรฐานสินค้าก็นับมีความสำคัญยิ่งที่จะช่วยป้องกันสินค้าราคาถูกของจีนแย่งตลาด ซึ่งไทยควรรักษาคุณภาพและมาตรฐานสินค้าให้ดีตลอดไป

4. ผลของ FTA ไทย-อินเดีย

ภาพรวมการค้าของไทย-อินเดีย ส่วนใหญ่เป็นการค้าวัตถุดิบและสินค้าชั้นกลางสินค้านำเข้าจากอินเดียที่สำคัญในอุตสาหกรรมพื้นฐานจาก 5 อันดับแรก ได้แก่ เครื่องเพชรพลอย (11,253 ล้านบาท) เหล็กและเหล็กกล้า (5,774 ล้านบาท) เคมีภัณฑ์ (4,838 ล้านบาท) สินแร่โลหะและเศษโลหะอื่น ๆ (4,067 ล้านบาท) รวมเป็นมูลค่าประมาณ 26,000 ล้านบาท ซึ่งเปรียบเทียบกับปี 2546 อัตราการนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 31, 18, 14 และ 9 ตามลำดับ สำหรับสินค้าส่งออกของไทยไปอินเดีย ได้แก่ เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ เม็ดพลาสติก เหล็กและผลิตภัณฑ์เหล็ก เคมีภัณฑ์ อัญมณีและเครื่องประดับ เป็นต้น ทั้งนี้ ในปี 2547 จากการส่งออกทั้งสิ้นจำนวน 36,694 ล้านบาท ไทยเป็นฝ่ายขาดดุลการค้าประมาณ 9,000 ล้านบาท

การเข้ามาลงทุนในไทยของประเทศอินเดียในปี 2547 อยู่ที่ระดับ 2,000 ล้านบาท จาก 20 ราย ซึ่งนับว่ายังมีน้อย ไทยจึงมีโอกาสดึงดูดการลงทุนให้ขยายตัวให้เพิ่มขึ้นได้อีกมาก

ผลประโยชน์ที่ได้จาก FTA กล่าวคือ

- การลดภาษีสินค้าในกลุ่มแรก (Early Harvest Scheme : EHS) เมื่อวันที่ 1 กันยายน 2547 จำนวน 82 รายการ โดยให้ลดเหลือร้อยละ 0 ภายในวันที่ 1 กันยายน 2549 ระยะเวลาต่อไปจะแบ่งการลดภาษีสินค้าออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มสินค้าปกติ (Normal Track) กับกลุ่มสินค้าอ่อนไหว (Sensitive Track)
- การลดอุปสรรคทางการค้าด้านอื่น ๆ ทั้งด้านภาษีและมาตรการที่มีใช้ภาษี เพื่อขยายการค้าซึ่งมีโอกาสเปิดตลาด (Market Access) ให้ขยายตัวมากขึ้นเนื่องจากปัจจุบันการค้ากับอินเดียยังมีปริมาณน้อย
- เกิดความร่วมมือทางเศรษฐกิจในสาขาต่างๆ เช่น การท่องเที่ยว การศึกษา การเงินการธนาคาร การสาธารณสุข การบิน และการขนส่ง เป็นต้น
- สร้างมาตรการอำนวยความสะดวกทางการค้าและการลงทุนที่มีประสิทธิภาพ เช่น ความตกลงยอมรับร่วม (MRA : Mutual Recognition Arrangement) โดยขอให้สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมของไทย เร่งจัดทำ MRA กับ BIS (Bureau of Indian Standards) ของอินเดียให้ผู้ส่งออกของไทยได้รับเครื่องหมายมาตรฐานตามอินเดียต้องการ และ ความสะดวกด้านพิธีการศุลกากร เนื่องจากปัจจุบันอินเดียมีกระบวนการทางศุลกากรที่ยุ่งยาก

สินค้าวัตถุดิบที่ไทยมีความต้องการใช้และต้องนำเข้ามากเนื่องจากในประเทศผลิตไม่เพียงพอจึงอาศัยการนำเข้า เช่น ในปี 2546 เหล็กกล้าสำเร็จรูปนำเข้ามูลค่าประมาณ 1,240 ล้านบาท (31 ล้านเหรียญสหรัฐฯ) หรือเป็นสินค้าซึ่งไม่มีการผลิตในประเทศ เช่น อะลูมิเนียมแท่งนำเข้ามูลค่า

ประมาณ 840 ล้านบาท (21 ล้านเหรียญสหรัฐฯ) ภาชนะนำเข้าที่ปรับลดลงภายใต้ FTA (ตารางที่ 6.) จะส่งผลดีต่อสินค้านำเข้าโดยมีราคาถูกลง และต้นทุนการผลิตลดช่วยให้ผู้ประกอบการเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันได้ ขณะที่ผู้ส่งออกของไทยก็มีโอกาสที่ดีขึ้นเมื่อภาชนะนำเข้าของอินเดียลดลง (ตารางที่ 7.)

ตารางที่ 6. รายการลดภาษีสินค้าอุตสาหกรรมพื้นฐานของไทยจาก 82 รายการภายใต้ FTA และมูลค่านำเข้าจากอินเดีย

ปี 2546	อัตราภาษี (1 ม.ค.47)	อัตราภาษี (1 ก.ย. 47)	อัตราภาษี (1 ก.ย.48)	มูลค่า (เหรียญสหรัฐฯ)
เหล็กกึ่งสำเร็จรูป	1%	0.5%	0.25%	31,203,715
ผลิตภัณฑ์เหล็ก	15%	7.5%	3.75%	2,422,955
อะลูมิเนียมแท่ง	1%	0.5%	0.25%	20,507,387
อะลูมิเนียมไฮดรอกไซด์	1%	0.5%	0.25%	2,739,121
อะลูมิเนียมออกไซด์	1%	0.5%	0.25%	1,949,156
รัตนชาติหรือกึ่งรัตนชาติ	0%	0%	0%	408,201
เครื่องประดับเพชรพลอยทำด้วยโลหะมีค่า	20%	10%	5%	1,952,161
พลาสติกและผลิตภัณฑ์	20%	10%	5%	388,457

ตารางที่ 7. รายการลดภาษีสินค้าอุตสาหกรรมพื้นฐานของอินเดียจาก 82 รายการภายใต้ FTA และมูลค่านำเข้าจากไทย

ปี 2546	อัตราภาษี (1 ม.ค.47)	อัตราภาษี (1 ก.ย. 47)	อัตราภาษี (1 ก.ย.48)	มูลค่า (เหรียญสหรัฐฯ)
พลาสติกและผลิตภัณฑ์	25%	12.5%	6.25%	14,740,983
ของทำด้วยลวดเหล็ก, ช้องอ	25%	12.5%	6.25%	13,873,777
ลวดเหล็ก	40%	20%	10%	165,430
รัตนชาติและฝุ่นเพชร	25%	12.5%	6.25%	6,709,156
เครื่องประดับพลอยทำด้วยโลหะมีค่า	25%	12.5%	6.25%	200,695

สรุป ผลของ FTA ต่อการค้าการลงทุนอุตสาหกรรมพื้นฐานและมาตรการรองรับ

- อัตราภาษีลดลงช่วยลดต้นทุนการผลิตจึงเป็นการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน โดยเฉพาะการนำเข้าสินค้าที่ในประเทศผลิตได้ไม่เพียงพอสนองความต้องการหรือไม่สามารถผลิตได้ในประเทศ เช่น อะลูมิเนียมและเหล็กกล้าสำเร็จรูปจากอินเดีย
- การเข้ามาลงทุนของต่างชาติในโครงการขนาดใหญ่ที่ใช้เงินลงทุนสูงจะช่วยสร้างความมั่นคงและแข็งแกร่งให้กับอุตสาหกรรมต่อเนื่องในประเทศ เช่น เหมืองแร่ทองคำ และทองแดง
- การเพิ่มมูลค่าวัตถุดิบและส่งออกในรูปแบบสินค้าสำเร็จรูป เช่น อัญมณีและเครื่องประดับ ผลิตภัณฑ์เหล็ก แก้วและกระจก
- การสนับสนุนอุตสาหกรรมพื้นฐานที่มีศักยภาพและความเป็นไปได้ในการขยายตลาดเชิงรุก เช่น เม็ดพลาสติกและเคมีภัณฑ์
- การเร่งรัดปรับโครงสร้างอุตสาหกรรมต้นน้ำ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งด้านวัตถุดิบให้อุตสาหกรรมปลายน้ำ และลดการขาดดุลการค้าของประเทศ เช่น โรงถลุงเหล็ก

จากการเปิดเขตการค้าเสรีกับแต่ละประเทศดังกล่าวข้างต้น นับเป็นประโยชน์เนื่องจากไทยยังขาดแคลนสินค้าวัตถุดิบจำนวนมาก มีความจำเป็นต้องอาศัยการนำเข้า เช่น ลินแร่ เศษโลหะ และเหล็กกล้าสำเร็จรูป ซึ่งเป็นข้อเสียเปรียบในการแข่งขัน แต่โดยศักยภาพการผลิตเพื่อการส่งออกไทยมีแนวโน้มขยายตัวเพิ่มขึ้นสะท้อนถึงความสามารถในการแข่งขันมีโอกาสขยายตัวได้ เช่น พลาสติก เคมีภัณฑ์ เหล็ก แก้วกระจก อัญมณีและเครื่องประดับ ดังนั้น หากภาครัฐให้การสนับสนุนและช่วยประชาสัมพันธ์ในการเปิดตลาดในเชิงรุกมากขึ้นเช่นปัจจุบัน จะช่วยให้อุตสาหกรรมพื้นฐานไทยมีโอกาสเติบโตไปในทิศทางที่ดีขึ้น ซึ่งภาคเอกชนเองต้องคำนึงเรื่องการรักษาคุณภาพและมาตรฐานสินค้าให้ดีตลอดไปเป็นสำคัญด้วย

อย่างไรก็ตาม สถานการณ์การค้าไทยในปี 2548 มียอดการค้าขาดดุลสูงรวม 5 เดือนแรกจำนวน 6,609 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ผลจากการนำเข้าน้ำมันดิบ เหล็ก ทองคำ ลินแร่และโลหะ ที่สูงขึ้น โดยเฉพาะการนำเข้าน้ำมันดิบเดือนพฤษภาคมจำนวนมากถึง 48 ล้านบาร์เรล จากปริมาณที่เคยนำเข้าเฉลี่ยเพียงเดือนละ 27-28 ล้านบาร์เรล ขณะที่การส่งออกอาจขยายตัวได้น้อยกว่าเป้าหมายคือเพียงร้อยละ 12-13 จากเดิมซึ่งคาดว่าจะขยายตัวได้ประมาณร้อยละ 20 อันเนื่องมาจากหลายปัจจัยเสี่ยง เช่น เศรษฐกิจโลกชะลอตัวจาก 4.7% เหลือ 3.4% และการลอยตัวของราคาน้ำมันดีเซลในประเทศ ดังนั้น แม้จะเป็นการค้าแบบเสรีภาครัฐคงต้องเพิ่มการพิจารณารายการนำเข้าสินค้าที่มากเกินไปจนความจำเป็นเพื่อป้องกันการฉวยโอกาสถึงกำไรจะส่งผลเสียให้ยอดขาดดุลการค้าสูงขึ้นอีก

กลุ่มส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศ

สำนักพัฒนาและส่งเสริม

13 กรกฎาคม 2548